

## ODEZWA

DO TOWARZYSZYSTWA PRZESZLEN I ORGANIZACJI  
W NEW YORKU I OKOLICACH

Stany Zjednoczone są wcieleniem wielkich ideałów wolności i ludzkości, a zarazem zbiornikiem siły, syntezą prądy twórczej wieloplanej reszty, która fale Oceanu, zaniosła na brzozy Amerykańskiego Kontynentu dla urozyciśnienia tych ideałów. Znajdźmy w nich i geniusz różnych narodów, wytworzył olbrzymi warsztat pracy, który wyrósł na największą bodaj i w przyszłość pociąg, który po dziś dzień oddycha płucami i żyje sercem tych narodowych zreszcie, co grzybiły kręgi jego budowy. Lecz ogół Amerykański jest prawdziwie niewiadomy uśloham podjętych i zasług położonych przez poszczególne grupy narodowe, dla pomnożenia jego kulturalnego i ekonomicznego dobytka. Historia nie raz jednostronnie, lub wręcz fałszywie powiadała o genzie i rozwoju wspólnym wszystkim ludziom. Stąd wywodziła się myśl — zasadzie słuszna, w zastosowaniu piękna i pożyteczna — oparta zarówno na sferze duchowej, jak i na sferze materialnej — myśli urządzenia, w misję państwa, państwa, w. b. w. mieście New Yorku, w Armory na Park Ave. i 34-iej ulicy, szereg wystaw przedstawiających, w sposób plastyczny i pouczający, doświadczenia różnych zreszcie narodowych w wielkim dziele budowy Ameryki, pod mianem „America's Making”.

Udział społeczności Polskiej w uroczystości tak doniośle dla naszego złączenia, a może brzemiennej w następstwa zarówno dla naszego Wydziału, jakoteż dla ukochanej Macierzy naszej, zależeć z pól wiekowych wyzwoleniu, może i powinien wypaść ze wstępną historię i wspaniale, jeśli ma być wiernym odbiciem historycznej prawdy i godnym o niej Ameryki świadomości. Wszak Udział Narodów Polskiego w budowie Ameryki począł się w samej chwili jej narodzin, gdy nad kolebką jej wolności zabłysła bohaterka miłośniczka Naczelnika Kościuszki, przechowywana w muzeum Akademii Wojskowej w West Point, aby w obronie niepodległości Stanów Zjednoczonych padła śmiercią ofiarą nas Polaków. Moment historyczny tej doniosłości wysunąłby jej winien na plan pierwszy, bo jeśli obywateli jest naszym państwu, to zawiązaną Ameryce, którego głos tak potężnie zaważył na szali losów państwa, to powinnością jest również nie dać zapomnieć o chwale i czynach naszych. Między tą pierwszą wielką dziełką Polako-Amerykańskiego bractwa broni i czynu naszymi organami ustaleni, w następstwie naciskały się pod sztandar gwiazdy lub tworzyły tu na ziemi Amerykańskiej, nowe legiony Białego Orła, po stuletniej przeszłości, legio białe stało się pędzić, w ciągu których namnożyło się ludzi i czynów mądrego, wchodzących dziś w skład kultury cywilizacji Nowego Świata. Uświadomienie o nich ogół Amerykański należy i potrzeba, skoro się światem po to nadarza sposobność. Sposobem przykładu namieniać tu warto piękny wniosek mistrza Kosaka, aby na naszej wystawie uwidocznili, sposobem panoramizacji, wysiłek Głównika Polskiego w szybkie kopalnianie i pło-wolność refleksja Polskiego za pługiem idącego poprzez step dzwiczny.

Wielu naszym rodakom, Ameryka zapewniła chleb powszedni, lecz nie miała prawdy, że ci nasi w pocie ciała na jej chleb i wielkość pracy. Do jej kulturalnego dobytka wniesliśmy też niemało. Chłop kulturalny tu swe świętynie, a przynajmniej co swe narodowe, samorządnie sztuki, swą pleść i białynę, swój taniec, czy ludową piosenkę. Cieszyli się naszymi prozami w kulturalnym życiu Ameryki, jednostki polskie, by wspomnieć tylko inżyniera Głowackiego, który zbudoval pierwsze koleje w Kanadzie lub, w sferze sztuki, niedawno zmarła Helena Dzierżkowska, która, zdaniem samym Amerykanów, dzwignęła dopiero teatr amerykański na wyżyny prawdziwej sztuki. W tem zaś mieście, na największej scenie świata, w Metropolitan Opera House, przez szeregi lat błyśnęły polskie gwiazdy, bracia Reszkowscy, Marcelina Sembrich-Kochańska. Długim też jest podziękowanie naszym artystom, począwszy od braci Kąklickich aż do dzisiejszych mistrza Przedworskiego, co niosąc podobnie ideały, roznieśli szeroko i daleko sławę polskiego imienia.

Zamierzamy projektować z natury rzeczy przyjąć formę skrótu. Obraz każdej wystawy jest ograniczony, każdej zaś niepowodzenie przypadać w udziale jeden dzień na urządzenie odpowiednich pochodów i przedstawień. Obraz działalności polskiej w Ameryce w myśl zreszcie powyższej, nie może być zupełnym, aby wręcz był jak najbardziej wymownym i efektywnym, aby wręcz się głęboko w świadomości i pamięci naszerzyli nas. Zadanie to wzięcie, lecz wymaga zapła, trud i pracy. Aby wywiązać się z niego w sposób godny naszego imienia i tradycji, dla przyszłości naszej, niezbędny jest gorliwy współudział całej społeczności naszej. Kilkunastu ludzi dobrać wol, którzy pospieszyli na pierwszy zjazd Amerykańskiego Komitetu Związającego pod egidą Board of Education, uprzedziło tylko konieczność pracy przygotowawczej, lecz zastąpić ogółu nie przypaść sobie jego praw nie może i nie chce. Związany więc sam tylko komitet tymczasowy; więc zalecamy wskazany przez doświadczenia innych zaopiniowanych kilka komitetów ścisłych, mianowicie: Komitet studencki, Komitet Wyższyszy, Komitet Przedstawiciel i pochod, wrzescie Komitet Finansowy. Wybrać stało oczekiwanie oraz przewidzianą podział pracy między poszczególne komitety, upoważnić i zatwierdzić może jedynie ogólne i walne zebranie, na które za pośrednictwem reprezentantów dzielnic oraz przy powołaniu się wszystkie polskie złączenia w New Yorku i okolicy. W myśl zasady demokratycznej, w imię szlachetnego i pięknego celu, dla własnego wrzescie dobra i polityki, Komitet Tymczasowy, w porozumieniu z Amerykańskim zarządem, który udzielił nam najszerszego samorządu i gościnności w Educational Bldg., wzywa całe obywatelstwo polskie do udziału, rady i czynu — by stwierdzić naczenie i publiczne, raz więcej, naszą łączność społeczną, zdolność do pracy, siły i siły nieśmiertelnego Polskiego ducha.

Upraszam się towarzyszów o wybranie na najbliższym posiedzeniu 2 delegatów upoważnionych do działania w ich imieniu celem wydelegowania ich na walne zebranie, odbyć się mające w CZWARTEK, DNIA 12-go MAJA, w GMACHU BOARD OF EDUCATION, 500 Park Ave. w New Yorku (róg 69-iej ulicy).

Za Tymczasowy Komitet:

ZYGMUNT STOLOWSKI, prezes.

## Kapitan „Eskadry Kościuski” uciekł z niewoli bolszewickiej

Stany Zjed. proszone o  
zwolnienie światowego  
kongresu pokojowego

WASHINGTON, 26 kwietnia. — Komitet wykonawczy Narodowej Rady Katolickiej podpisał dzisiaj rządowi myśl zwołania do Washingtonu światowego kongresu pokoju, aby wprowadzić w praktykę skuteczne środki dla utrzymania światowego pokoju.

Sprawa rozbrojenia jak stwierdza projekt przedłożony przez Komitet Narodowej Rady Katolickiej może być rozpatrywana tylko w świetle międzynarodowych stosunków i może być wprowadzona w życie tylko na mocy międzynarodowej umowy skutecznej i obowiązującej wszystkie państwa świata.

Niemcy muszą zapłacić 226  
miliardów marek w złocie,  
powiedział Briand

PARYŻ, 26 kwietnia. — Premier Briand jeszcze nie został powiadomiony w drodze urzędowej o gotowości Niemiec zapłacić 200 miliardów marek w złocie — jak się wyraził do korespondenta Zjedn. Pracy.

Gdyby jednak nowo proponuje Niemiec nie odpowiadać samemu oskarżeniu określone przez konferencję, to sprawa pozostaje w dalszym ciągu niezapłaconą. Gdy zaś zapłaci Niemiec, to będzie dorównać sumie wyznaczonej przez konferencję w Paryżu to Francja zgodzi się na przyjęcie z odpowiednimi gwarancjami.

Zaburzenia wyborcze  
w wolnym mieście Fiume

TRYEST, 26 kwietnia. — W mieście Fiume przyшло do gwałtownych zaburzeń podczas wyborów do parlamentu nowego wolnego miasta Fiume. Gdy było wiadomo, że w wyborach odnieśli zwycięstwo partia autonomiczna, która nie chce połączenia z Włochami i z Jugosławią, zwolnieni byli dyktator Fiume kapłan D'Annunzio i jego żona, a także wszyscy urzędnicy państwowi.

Zakonowie szwajcarskiego  
włoskiego stowarzyszenia  
narodowego Faselli również  
wzięli udział w wielkich  
gromadach do Fiume

W czasie wyborów dwie partie stanęły do walki o zagarnięcie rządów w wolnym mieście, partia szwajcarskiego pod wodzą Grossa dążyła do połączenia z Włochami i partia samorządna pod wodzą Zanelli przagnęła u.

ANGLIA UDZIELI POMOCY FRANCJI  
W SPORZE Z NIEMCAMI

Anglia dopomoże Francji do zajęcia zagłębia  
Ruhr

LONDYN, 26 kwietnia. — Premier Lloyd George ogłosił dzisiaj po południu w parlamencie, że rząd angielski udzieli pomocy Francji na przyszłej konferencji podczas dyskusji planu na zajęcie zagłębia węglowego Ruhr, gdyby propozycja, która zmierzają przedstawiać Niemcy, okazały się niewystarczającą.

Lloyd George przyrzekł w ten sposób Francji pomoc w zajęciu zagłębia węglowego Ruhr.

trzymania niepodległości wolnego  
miasta Fiume.

Anglia oddała w tym roku  
365 milionów dolarów  
długu

Dochody Anglii w tym roku przewyższyły rozchody o 230,500,000 funtów szterlingów.

LONDYN, 26 kwietnia. — Anglia zmniejszyła swoje długi w Stanach Zjed. o 365,000,000 dolarów ogłosił dzisiaj w parlamencie największym przedstawiciel rządu Stanów Chamberlain podczas przedkładania budżetu.

Podczas przedstawiania budżetu, projekt rządowi nie przewidywał zmniejszenia dotychczasowej składek podatków, która jest niezmierznie ciężka dla obywateli Anglii. Rząd jednak wywodzi, że obecnie dochody rządu angielskiego przewyższają rozchody o 230,500,000 funtów szterlingów.

Anglia wróciła zapłaci Stanom  
Zjedn. swoje długi

Przedstawiciele Anglii wkrótce rozpoczną z rządem St. Zjedn. pertraktacje w celu umorzenia długów jakie są winni Ameryce państwa aljańskie. Obecnie długi państw aljańskich dla Stanów Zjedn. wynoszą: Anglia 4,277,000,000; Francja 3,047,000,000; Włochy 1,666,000,000; Belgia 349,000,000.

Parlament francuski  
uchwala kosztą na zajęcie  
zagłębia węglowego Ruhr

PARYŻ, 26 kwietnia. — Parlament francuski dał dzisiaj dowód, że popiera plany rządu odnośnie projektowanego zajęcia zagłębia węglowego Ruhr przez uchwalenie 20,000,000 franków na wyposażenie artylerji.

Katolicy w Belgii tracą  
wpływy polityczne

Partia katolicka poniosła  
klęskę w wyborach do  
parlamentu

BRUKSELA, 26 kwietnia. — Partia katolicka poniosła zupełną klęskę w wyborach do parlamentu. Podczas obecných wyborów kobiety belgijskie głosowały poraz pierwszy i one przyczyniły się do klęski partji katolickiej, która wszystkie swoje nadzieje opierała na otrzymaniu głosów kobiecych. Kobiety głosowały przeważnie za kandydatami stronnictwa postępowych, które wyszły zwycięsko z obecnych wyborów.

Z POŁA PRACY

WIELKIE FABRYKI SZE-  
WSKIE W BINGHAM-  
TON, N. Y. OGŁASZA-  
JĄ 20 PROC. ZNIZKI

Obecne zapłaty robotników mi-  
mo to ponoszą dwa razy  
więcej jak były  
w 1914 roku

BINGHAMTON, 24-go kwiet-  
nia. — Wielkie fabryki szewskie „Endicott-Johnson Shoe Manufacturing Co.” zatrudniające 13,000 mężczyzn i kobiet ogłosiły dzisiaj 20 procent zniżki dotychczasowej zapłaty, którą zaczęły obowiązywać od 1-go maja.

Ogłaszając zniżkę, prezydent fabryki George Johnson oświadczył, że od roku 1914 zapłaty robotników w fabrykach Endicott-Johnson wzrosły o 140 procent nie licząc „to bonusów które wynosiły około 87 procent.

Po wejściu w życie ogłoszonej zniżki robotnicy w fabrykach Endicott-Johnson będą musieli zarobić 100 procent więcej niż zarabiali w 1914 roku. W fabrykach tych Endicott-Johnson robotnicy zarabiali 25 do 40 procent więcej niż w jakichkolwiek innych fabrykach szewskich w St. Zjedn. Robotnicy prawdopodobnie bez strachu przyjmą ogłoszoną zniżkę, którą spodziewali się jednak nie tak wielką.

STRAJK MASZYNISTÓW OKRĘ-  
TOWYCH WYZNACZONY NA 1-GO MAJA

Skutkiem straku 15,000 maszynistów, 300,000  
robotników straci pracę

NEW YORK, 26 kwietnia. — Komitet wykonawczy organizacji maszynistów okręgowych ogłosił wezwania strajku dla wszystkich maszynistów okręgowych, który ma się rozpocząć w dniu 1-go maja.

Powodem wydania odezw ogłaszającej strajk, ma być zerwanie rokowań pomiędzy przewodniczącymi maszynistów okręgowych i kompaniami okrętowymi. Maszyniści okrzykiem nie godzą się na zniżki dotychczasowej zapłaty, ogłoszonej przez kompanie okrętowe, która ma wejść w życie w dniu 1-go maja.

Rząd zdaje sobie sprawę z niebezpiecznego położenia, jakie może nastąpić w powód strajku, i będąc przekonany, że tylko on sam jest w możności odwrócić to niebezpieczne położenie, zaprosił przedstawicieli organizacji maszynistów i kompanii okrętowych, by doprowadzić do porozumienia pomiędzy obydwiema stronami i się dopuścić do wywołania strajku, który mógłby się okazać w skutkach zgubnym dla obydwojch stron.

Ceny hurtowne spadły, a  
detaliczne pozostały  
takie same

WASHINGTON, 26 kwietnia. — Badania departamentu handlu wykazały, że ceny detaliczne nie spadły równolegle ze zmianami cen hurtownych na wszystkie artykuły codziennego użytku i wyroby przemysłowe. Badania są prowadzone w dalszym ciągu, powiedział dzisiaj sekretarz handlu Herbert Hoover ale departament nie posiada jeszcze danych odpowiedniego rodzaju na zbadanie tej niezdolności.

ROZWÓSCIECZENI TURCY MASAKRU-  
JĄ GREKÓW

Żołnierze włoscy nie byli zdolni przeszkodzić  
rzezi ludności greckiej

ATENEY, 26 kwietnia. — Wiadomości nadesłane ze Smyrny donoszą, że ludność turecka w mieście Adalii, podburzona przez wysłanników tymczasowego rządu tureckiego w Angażo dokonała rzezi ludności greckiej, zamieszkałej w mieście Adalii i okolicy. Miasto Adalia leży w strefie wpływów włoskich, ale i obsadzona jest wojskami włoskimi. Miejscewa policja jednak pozostała turecka i gdy rozwścieczona ludność turecka rzuciła się na greków, policja turecka wcale nie brała w obronę ludności greckiej, która przetrwała w popłochu uciekała na okręty włoskie, które widziały dla siebie jedyny ratunek ocalenia. Komendant floty włoskiej zaprosił do gubernatora prowincji turecką przeciw rzezi ludności greckiej, gubernator jednak uprzedził się, że nie ma odpowiednich sił, by przeszkodzić rzezi. Wtedy dowódca okrętów włoskich wyjechał na brzeg oddalając włoskich marynarów, i ci po 3 godzinach energicznej walki, rozpadli bandy krwiożerczych tureków.

Po upokojeniu zaburzeń, okazało się, że 50 greków zostało zabitych, a 150 ciężko rannych. Wiele sklepów i warsztatów zostało zupełnie zniszczonych. Pomędzy zabiciemi znalazł się także biskup greckojęzykowy. Córka księżna i jej mąż zostali ciężko ranni.

Podobne masakry miały miejsce w okolicach Adalii. Parlament grecki uchwalił rezolucję protestującą przeciw krwawej rzezi ludności greckiej.

ŚWIAT MA KŁOPOT Z ARYSTOKRACJĄ  
ROSYJSKĄ

1,500,000 SZLACHTY ROSYJSKIEJ ŻYJE W NIE-  
WOLNOŚCI W KRAJACH EUROPEJSKICH

Rządy państw aljańskich odmawiają pomocy  
skim uchodźcom

PARYŻ, 26 kwietnia. — Sprawa uchodźczych Rosjan przeważnie byłej szlachty rosyjskiej uciekła z Rosji przed rządem bolszewickim, stawia się niezwykle głośno. Przyszło 1,500,000 szlachty rosyjskiej bez żadnych „zasobów finansowych” w różnych krajach europejskich w stałym, płakającym przymierze z głodem.

Z początkiem 1921 roku w Niemczech przebywało około 300,000 szlachty rosyjskiej, z czego 65,000 skupiło się w samym Berlinie. Bliżko taka sama liczba około 200,000 szlachty rosyjskiej skupiła się w Królestwie polskim, po rozbitku wojsk generała Wrangla. W Polsce przebywa około 100,000 szlachty rosyjskiej, która się schroniła tam zaraz po upadku rządu Kerenskiego. W Francji przebywa około 15,000 uchodźców rosyjskich najrozmaitszego rodzaju przeważnie dawnych działaczy i dyplomatów rosyjskich. W innych krajach rosyjskich liczba uchodźców rosyjskich dochodzi również do poważnych liczb i tak: w Jugosławii przebywa 28,000; w Anglii 15,000; Austrii 5,000; Bułgarii 5,000; Estonii 10,000; Finlandii 15,000; Włoszech 2,000; Litwie 3,000; Łotwie 9,000; Szwecji 10,000; Szwajcarii 4,000; Czechosłowacji 5,000. W najgorzej położeniu znajdują się uchodźcy rosyjscy w Estonii, Litwie i Finlandii z powodu wielkiej liczby dzieci jakie uchodźcy mają ze sobą około 12,000.

BACZNOŚĆ PASSAIC, N. J.

JUTRO!  
STARANIEM ODDZIAŁU Z. S. P.  
w sali Macigana — na 3-ciej ulicy  
ob. J. POTOCKI wygłosi odczyt na temat:  
„ARYSTOKRACJA I DEMOKRACJA”  
Początek o godzinie 7:30 wieczór. — Wstęp 10 centów.

Uwaga! Uwaga!

Wielki Wiec

Parafjan Kościół Św. Stanisława protestujący  
przeciw Ks. I. Białdyze

— odbędzie się —  
W Domu Narodowym na 8-jej ulicy  
W PIĄTEK, DNIA 29-go KWIEŚNIA  
o godz. 8-jej wieczorem

Komitet za sprawozdanie z posiedzenia u Jego Eks. biskupa i wogóle całej działalności, i również przedstawi ogólny, czym jest Ks. Białdyza w parafji. Wszyscy parafjanie, sympatycy naszej sprawy proszeni są o przybycie.

Uwaga! Uwaga!

Wielki Wiec

Parafjan Kościół Św. Stanisława protestujący  
przeciw Ks. I. Białdyze

— odbędzie się —  
W Domu Narodowym na 8-jej ulicy  
W PIĄTEK, DNIA 29-go KWIEŚNIA  
o godz. 8-jej wieczorem

Komitet za sprawozdanie z posiedzenia u Jego Eks. biskupa i wogóle całej działalności, i również przedstawi ogólny, czym jest Ks. Białdyza w parafji. Wszyscy parafjanie, sympatycy naszej sprawy proszeni są o przybycie.

Uwaga! Uwaga!

Wielki Wiec

Parafjan Kościół Św. Stanisława protestujący  
przeciw Ks. I. Białdyze

— odbędzie się —  
W Domu Narodowym na 8-jej ulicy  
W PIĄTEK, DNIA 29-go KWIEŚNIA  
o godz. 8-jej wieczorem

Komitet za sprawozdanie z posiedzenia u Jego Eks. biskupa i wogóle całej działalności, i również przedstawi ogólny, czym jest Ks. Białdyza w parafji. Wszyscy parafjanie, sympatycy naszej sprawy proszeni są o przybycie.

Kapitan Kaden-Bandrowski

będzie przemawiał na wiecach Stow. Mech. Polskich  
HARTFORD, CONN.  
WE ŚRODĘ, 27-go KWIEŚNIA,  
w sali Białego Orła  
Charter Oak Ave.,  
o godzinie 7:15 wieczorem.

Poraz pierwszy w Ameryce pokazywane będą obrazy ruchome z wojny polsko-bolszewickiej.

Wstęp 50 centów.









